

Thư mục vụ từ Hội nghị Giám mục Bắc Âu

Từ mâu thuẫn đến hiệp thông

Năm 2017 đánh dấu một sự kiện đã gây nên những hệ quả lớn lao cho niềm tin Kitô giáo tại Âu châu và khắp thế giới. Năm 1517 Martin Luther khởi xướng một tiến trình được gọi là cuộc cải cách, và đối với những tín hữu Tin lành thì cuộc cải cách này trở thành quan trọng cho truyền thống và căn tính giáo hội của họ. Nhưng vì cuộc cải cách này không thể có nếu không có nền tảng công giáo, nên chúng ta – những tín hữu công giáo – cũng cần suy tư về sự kiện trên. Điều này đã rõ ràng ngay từ việc xuất bản tập sách nhan đề «Từ mâu thuẫn đến hiệp thông», một thành quả của Ủy ban hiệp nhất giáo hội Công giáo – Tin lành. Ấn phẩm này cổ võ một tương nhớ chung, một sự suy ngẫm chung hơn là một niềm tự hào chiến thắng.

Tuy có những lý do hợp lý, nhưng dù sao cuộc cải cách này đã gây ra sự phân rẽ mà Kitô giáo đã phải gánh chịu, và vẫn còn tiếp tục gánh chịu sự phân rẽ này mãi cho đến ngày nay. Tại các nước Bắc Âu, sự phân rẽ này đã khiến giáo hội Công giáo chỉ mới được tái lập sau nhiều thế kỷ. Vì thế dịp kỷ niệm 500 năm cuộc cải cách không thể trở thành lễ mừng theo ý nghĩa thật sự của từ ngữ này, nhưng là một dịp để hồi tưởng trong tinh thần thống hối.

Tiến trình hòa giải giữa giáo hội Công giáo và các giáo hội cải cách đã bắt đầu hàng chục năm qua. Nhưng trong tương lai chúng ta cũng không được phép xao lãng nỗ lực hiệp nhất toàn diện trong Đức Kitô.

Vào đầu thế kỷ thứ 16, giáo hội Công giáo cần một cuộc cải cách. Không phải chỉ có Martin Luther, mà lúc đó nhiều người khác cũng đã thấu hiểu được điều này. Nhưng thay vì thảo luận những vấn đề cần thiết thuộc về tín lý, các tín hữu thuộc nhiều hệ phái khác nhau đã gieo rắc thêm những phiền muộn cho nhau. Kết thúc tuần lễ cầu nguyện cho sự hiệp nhất Kitô giáo của năm nay, Đức Thánh Cha Phanxicô đã cầu xin lòng thương xót và sự tha thứ về hành vi không phù hợp với phúc âm của người Công giáo. Tại Thụy điển, một số mục sư Tin lành đã hồi đáp và xin chúng ta – những tín hữu công giáo - sự thứ tha.

Vấn đề cấp bách nhất trong lúc này là làm thế nào để trong mỗi hiệp thông chúng ta có thể cùng đi tiếp ngõ hầu cùng trưởng thành trong đức tin, đức cậy và đức ái. Chúng tôi, các giám mục ở Bắc Âu, muốn đồng hành với những anh chị em tín hữu Tin lành trên con đường này và làm những gì có thể để cổ võ cho sự hiệp nhất này.

Ecclesia semper reformanda¹

Giáo hội luôn cần được đổi mới

Giáo hội luôn cần phải được hoán cải và đổi mới trong Đức Kitô. Tuy chúng ta là dân thánh, nhưng cũng là đoàn dân tội lỗi trên con đường về cõi trường sinh. Hoán cải, thống

¹ Giáo hội luôn cần được đổi mới

hối ăn năn và trưởng thành trong đức tin là những chặng quan trọng trên con đường này. Với công đồng Va-ti-can II, giáo hội Công giáo đã cởi mở về nhiều điều quan trọng đối với các tín hữu Tin lành, thí dụ như vai trò của Kinh Thánh và ý nghĩa của chức tư tế dành cho những ai đã chịu phép rửa. Như thế nhiều dị biệt đã thật sự không còn nữa.

Những ngăn cách còn tồn tại là những điều liên hệ đến các bí tích của Giáo hội và sự diễn giải về các bí tích và các phẩm trật. Là tín hữu Công giáo, chúng ta tin rằng Giáo hội là nền tảng của bí tích qua sự hiện diện của Ngôi Lời Nhập Thể trong các bí tích để kết hiệp với chúng ta trong tình yêu và để biến đổi chúng ta trong Ngài.

Đồng thời chúng ta cũng thấy nhiều tín hữu Tin lành kiên trung cũng cởi mở về những lãnh vực này. Một vấn đề chưa được trả lời mà cả hai phía đều cảm nghiệm rất đau lòng, là ước mong được cùng cử hành bí tích Thánh Thể. Niềm mong ước này thật chính đáng, nhưng sự hiệp nhất nơi bàn tiệc Chúa phải bao gồm cả sự hiệp nhất toàn diện trong đức tin.

Nhiều tín hữu Tin lành cũng khó hiểu về sứ vụ của đáng kể vị thánh Phêrô. Tuy vậy, sứ vụ này trở nên dễ hiểu hơn qua nhân cách của Đức Thánh Cha Phanxicô. Ngay thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II cũng đã cổ võ những kitô hữu ngoài Công giáo góp ý về những phương thức khác để thi hành sứ vụ của đáng kể vị thánh Phêrô. (*Ut Unum Sint*, 95).

Vai trò của Đức Mẹ và của các thánh cũng là một điểm tranh cãi trong suốt lịch sử. Tuy vậy, ngày nay nhiều ki-tô hữu ngoài Công giáo đã thừa nhận ảnh hưởng của Đức Maria – Mẹ Thiên Chúa và là tấm gương sáng về đức tin.

Mặc dù có sự xích lại gần nhau trong tín lý, nhưng dường như những dị biệt về luân lý và đạo đức trở nên lớn hơn trong thời đại mới. Tuy điều này khiến cho việc đối thoại thêm phần khó khăn, nhưng chúng ta không thể bỏ cuộc.

Định nghĩa đức tin Kitô giáo

Trong mọi thời đại, các kitô hữu đã diễn đạt những giáo thuyết để minh định đức tin nhằm ngăn chặn những nhận thức sai lầm hoặc để truyền đạt đức tin một cách rõ ràng hơn. Những cách diễn đạt như thế thường phát triển thành những vấn đề mâu thuẫn sâu sắc giữa các kitô hữu. Cũng vậy, những nguyên tắc của các nhà cải cách đã tạo nên những phân cách trong thời gian dài. Dầu sao thì các tín hữu Công giáo cũng nên lưu tâm đến những học thuyết này trong tinh thần tìm hiểu và xây dựng.

Sola fide

Đức tin cần thiết tuyệt đối cho ơn công chính hóa. Các mẫu nhiệm trọng tâm của đức tin – thí dụ như Thiên Chúa Ba Ngôi, mẫu nhiệm Chúa Giêsu Kitô, sự cứu rỗi và ơn công chính hóa – chúng ta cùng đồng quan điểm với anh chị em tín hữu Tin lành. Chúng ta vui mừng về sự hiệp nhất đức tin này đặt nền tảng trên một phép rửa duy nhất và được diễn tả trong

«Tuyên ngôn chung về giáo lý ơn công chính hóa».² Vì thế cùng làm chứng tá về những chân lý đức tin này trong xã hội tục hóa hôm nay cũng là nhiệm vụ của chúng ta. Tại Bắc Âu – nơi phần đông đã được rửa tội, nhưng chỉ có số ít người thực hành đức tin – điều quan trọng là loan báo Tin mừng trong sự hiệp thông và cùng một giọng nói.

Sola Scriptura

Chỉ qua Kinh Thánh chúng ta mới có thể đón nhận mạc khải cứu rỗi toàn diện trong Đức Kitô. Mạc khải này được đón nhận nơi Giáo hội và loan truyền đi. Qua giáo huấn của Giáo hội, truyền thống sống động được ghi chép lại trong Kinh Thánh và được lưu truyền từ đời này sang đời kia. Đối với chúng ta là những tín hữu Công giáo thì Giáo hội, giáo huấn, truyền thống và Kinh Thánh liên kết làm một. Trong Giáo hội và cùng với Giáo hội, Kinh thánh được khai mở cho chúng ta. Như thế đức tin càng ngày càng trở nên sống động hơn. Trong thời gian gần đây, chúng ta thấy có sự gia tăng số lượng tín hữu Tin lành đồng ý với chúng ta và tin rằng Kinh Thánh và truyền thống của Giáo hội có liên hệ mật thiết với nhau.

Sola gratia

Thánh tiến sĩ giáo hội, thánh Thérèse thành Lisieux đã nói «Tất cả là ân sủng»³ Thánh nữ có thể được xem như là câu trả lời của công giáo cho Martin Luther. Nếu không có ân sủng của Chúa, chúng ta không bao giờ có thể đạt được cuộc sống trường sinh. Chỉ nhờ ân sủng của Chúa chúng ta mới có thể nên công chính và nên thánh. Ân sủng của Chúa thật sự có thể tái tạo con người chúng ta, nhưng chúng ta cũng cần phải đáp trả và cộng tác với ân sủng. Nơi Đức Maria, Mẹ Thiên Chúa, đầy ân sủng và tinh tuyền vẹn sạch, chúng ta thấy những gì Chúa có thể thực hiện trên một con người thật là vô biên.

Nhiều tín hữu Tin lành vẫn còn gặp khó khăn để nói lời đồng thuận về chân lý này. Nhưng chúng ta cũng khẳng định rằng nhiều người trong số họ sẵn sàng nêu lên những câu hỏi nhằm gia tăng lời cầu nguyện và sự thánh thiện.

Simul iustus et peccator

Tất cả chúng ta vừa là những người công chính và cũng là những người tội lỗi. Là tín hữu Công giáo, chúng ta tin rằng chúng ta thật sự là người tội lỗi, nhưng nhờ ân sủng của Chúa, chúng ta đón nhận sự tha thứ mọi lỗi lầm qua Bí tích Hòa giải. Là những tín hữu đã được rửa tội, chúng ta được mời gọi nên thánh. Giáo hội là trường học trong sự thánh thiện. Chúng ta có thể xin lời chuyển cầu nơi các thánh là những tấm gương sáng ngời và là những bằng chứng cho sự thánh thiện này. Một trong những gương sáng đó là một phụ nữ

² «Tuyên ngôn chung về giáo lý thánh hóa» giữa Liên hiệp các giáo hội Tin lành toàn thế giới và giáo hội Công giáo đề ngày 31. 10.1999.

³ Thánh Therese thành Lisieux trên giường bệnh.

từ các quốc gia của chúng ta, thánh Elisabeth Hesselblad, vừa mới được phong thánh. Ngài là động lực để tất cả chúng ta ý thức nhiều hơn trên con đường đi đến sự thánh thiện.

Chúng ta khẳng định rằng nhiều tín hữu Tin lành sẵn sàng đón nhận các thánh, chẳng hạn như thánh Phanxicô thành Assisi và Mẹ Thánh Teresa thành Calcutta. Trong thế giới tục hóa, chúng ta cần có những chứng nhân của đức tin như các ngài, những chứng nhân sống động và đáng tin cậy về niềm tin của chúng ta.

Martyrium

Chúng ta biết là nhiều tín hữu trong thời đại chúng ta cũng bị bách hại vì đức tin của mình, và nhiều người đã làm chứng tá bằng máu. Việc tử đạo liên kết các tín hữu từ nhiều giáo hội đến với nhau. Chúng ta nghĩ đến mọi tín hữu – trong số đó có các tín hữu miền Trung Đông – đang bị bách hại, nhưng vẫn đặt niềm tin vào Đức Kitô và Giáo hội của Ngài. Qua tấm gương của họ, đức tin của chúng ta cũng được củng cố thêm. Nhiều tín hữu từ những quốc gia này đã đến với chúng ta ở vùng Bắc Âu. Vì thế điều quan trọng là tất cả chúng ta, mọi tín hữu tại các quốc gia chúng ta đang cư ngụ hãy giữ gìn, trân quý và suy ngẫm về những điểm tương đồng mà chúng ta có trong đức tin. Như thế chúng ta có thể càng ngày càng đưa ra chứng tá chung về Chúa phục sinh.

Những viễn tượng tương lai

Tuyên ngôn chung «Từ mâu thuẫn đến hiệp thông» đúc kết với năm quyết tâm được đưa ra để các tín hữu Công giáo và Tin lành tiếp tục đồng hành trên con đường hướng về sự hiệp nhất. Những quyết tâm đó là:

1. lấy khởi điểm từ sự hiệp nhất, chứ không từ những dị biệt, và làm tăng cường những điểm tương đồng,
2. thực hiện thay đổi hỗ tương qua chứng tá niềm tin của giáo hội bạn,
3. có bốn phạm nỗ lực cho sự hiệp nhất cụ thể,
4. tái khám phá sức mạnh nơi Tin mừng của Chúa Kitô trong mỗi hiệp thông,
5. làm chứng tá trong mỗi hiệp thông về hồng ân của Chúa qua việc rao giảng tin mừng và phục vụ thế giới.

Mặc dù năm quyết tâm trên nói đến những vấn đề to tát và không bao giờ đơn giản, nhưng thông điệp này lại rất rõ ràng, chỉ khi chúng ta phó thác hoàn toàn vào Chúa Kitô và cùng nhau khám phá sức mạnh của Tin mừng (theo như quyết tâm thứ tư). Chúng ta vui mừng và cảm tạ Chúa về việc Đức Thánh Cha, Giáo Hoàng Phanxicô sẽ đến Lund dịp đánh dấu cuộc cải cách để làm tăng thêm đức tin nơi chúng ta.

Vì thế chúng tôi mời gọi mọi tín hữu Công giáo cùng tham gia chuẩn bị chuyến viếng thăm của Đức Thánh Cha bằng lời cầu nguyện, và càng có đông người càng tốt cùng tham dự cuộc gặp gỡ đại kết tại vận động trường Malmö và trong thánh lễ tại sân vận động Swedbank. Qua cách này chúng ta biểu lộ niềm vui khi được kết hiệp với Đức Thánh Cha.

Ngoài ra, chúng ta còn bày tỏ sự tôn trọng bản sắc của các tín hữu Tin lành đã được phát sinh bởi cuộc cải cách. Dù những khác biệt vẫn còn tồn tại, nhưng chúng tôi tin chắc rằng vẫn có thể tìm ra những con đường dẫn đến sự hiệp nhất.

Lễ kính thánh Teresa thành Avila, ngày 15.10.2016

+Czeslaw Kozon

Giám mục København

+Anders Arborelius OCD

Giám mục Stockholm

+Bernt Eidsvig Can.Reg.

Giám mục Oslo và Giám quản
tông tòa Trondheim

David Tencer OFMCap

Giám mục Reykjavik

+Teemu Sippo SCJ

Giám mục Helsinki

Biskopsprelat Berislav Grgić

Giám quản tông tòa Tromsø

+Gerhard Schwenzer SS.CC.

Nguyên Giám mục Oslo